

EVALUATIE VEILIG@BREDA

9 januari 2013

Inhoudsopgave:

Inleiding:	3
Hoofdstuk 1: Uitbreiding veiligheidsregie, inzet stadsmariniers	4
Hoofdstuk 2: Thematische aanpak stadsmariniers	8
Hoofdstuk 3: Stadsmarinier in beeld	12
Hoofdstuk 4: Ontwikkeling functie stadsmarinier	13
Hoofdstuk 5: Financiën	14
Hoofdstuk 6: Conclusies	15

INLEIDING:

In het in 2010 vastgestelde coalitieakkoord @Breda nemen veiligheid en leefbaarheid een prominente plaats in. Veiligheid, toezicht en handhaving - staat hoog op de agenda, lokaal, nationaal en internationaal, zowel maatschappelijk als politiek. De richtlijnen, zoals die zijn opgenomen in het coalitieakkoord op het gebied van veiligheid zijn in het najaar 2010 uitgewerkt in de notitie Veilig@Breda. Deze notitie geeft aan waar de belangrijkste aandachtspunten op het gebied van veiligheid liggen.

Kort samengevat liggen de aandachtsgebieden op wijkveiligheid, (technisch) toezicht en de inzet van de stadsmariniers. In juli 2011 heeft een eerste evaluatie plaatsgevonden van Veilig@Breda en is ingegaan op de functie van stadsmarinier en de wijze waarop hier invulling aan is gegeven. Daarbij zijn ook de andere elementen uit Veilig@Breda meegenomen.

Inmiddels zijn de stadsmariniers bijna twee jaar in functie en is gevraagd om een tweede evaluatie van de functie van stadsmarinier. Hierbij is tevens de relatie met de andere in de notitie Veilig@Breda genoemde thema's meegenomen.

De eerste tussenevaluatie was voornamelijk intern gericht en er is gekeken naar de werkzaamheden van de stadsmariniers, vooral beschrijvend van aard. In de nu voorliggende evaluatie wordt een korte beschrijving gegeven van de werkzaamheden van de stadsmariniers en de behaalde resultaten, wordt een beeld gegeven van de omgeving waarin de stadsmarinier opereert en worden de diverse ontwikkelingen beschreven.

Om een goed beeld te kunnen schetsen is er gesproken met interne en externe partners (politie, OM, wijk- en dorpsraden, Surplus Welzijn en woningbouwcorporaties), is hierbij gebruik gemaakt van de resultaten van een afstudeerscriptie over de stadsmarinier en zijn de stadsmariniers zelf bevraagd op hun bevindingen.

Begin 2013 wordt een nieuw Programma Veiligheid vastgesteld. De resultaten uit deze evaluatie worden meegenomen in het nieuwe programma.

Leeswijzer: Hoofdstuk 1 geeft een beschrijving van de dagelijkse werkzaamheden van de stadsmarinier op hoofdlijnen. In hoofdstuk 2 wordt meer bekeken hoe de stadsmariniers betrokken zijn bij de diverse thema's, taakaccenten. Hoofdstuk 3 gaat in op de rol van de stadsmarinier, hoe hier tegenaan wordt gekeken en wat hierin de afgelopen twee jaren is veranderd. Hoofdstuk 4 geeft een beeld van de stadsmariniers van interne en externe respondenten. Hoofdstuk 5 betreft de financiën en hoofdstuk 6 tenslotte zijn de conclusies.

Hoofdstuk 1: Inzet stadsmariniers

In dit hoofdstuk wordt stil gestaan bij de feitelijke werkzaamheden van de stadsmariniers, waarbij vooral wordt gekeken naar de meer wijkgerichte activiteiten. Bij het vaststellen van het functieprofiel van de stadsmarinier is aangegeven dat een stadsmarinier zich kenmerkt als iemand die een duidelijk overzicht en inzicht heeft in de problematiek in een wijk. Daarnaast is de stadsmarinier voldoende zichtbaar aanwezig om verbindingen te kunnen leggen tussen de bewoners in de wijk, de eigen organisatie en alle andere organisaties en instanties in het netwerk. Een stadsmarinier moet maatwerk kunnen leveren, snel kunnen schakelen tussen de verschillende niveaus en mensen en instanties kunnen aanspreken op hun eigen verantwoordelijkheden. Tenslotte moet de stadsmarinier met de verworven informatie actie kunnen ondernemen.

Breda heeft vijf stadsmariniers die allemaal hun eigen werkgebied (geografisch) kennen in de stad. Hierbij is eenduidige indeling aangehouden, zoals deze in de gehele organisatie wordt gebruikt. Daarnaast zijn alle stadsmariniers taakaccenthouder voor diverse thema's. In het volgende hoofdstuk wordt daar verder op ingegaan.

Het is niet de bedoeling om per stadsmarinier/werkgebied een uitputtende opsomming te geven van de problematiek waarmee de stadsmarinier doende is geweest, maar onderstaande beschrijving moet een goed beeld geven van de afgelopen twee jaren.

Overleg met wijk-en dorpsraden:

De stadsmariniers hebben op regelmatige basis overleg met de wijk- en dorpsraden, bewonersbelangenverenigingen, wijkcomités en tijdens de wijkspreekuren met individuele bewoners. Daarnaast hebben wijkagenten in sommige wijken ook spreekuren, ook daar schuiven de stadsmariniers regelmatig aan. Naast de input van professionele organisaties is het van essentieel belang dat de stadsmariniers op deze wijze geïnformeerd worden over de problemen en onveilige situaties waar de burger in de wijk tegen aan loopt.

De stadsmariniers hebben zodoende een vaste relatie gecreëerd met de vertegenwoordiging van bewoners in de wijken. Hiermee zijn drempels naar de overheid, voor zover die werden ervaren geslecht. Ook buiten het reguliere overleg om weten wijkvertegenwoordigers 'hun' stadsmarinier te vinden en vice versa.

Vanuit de dorps- en wijkraden wordt dan ook zeer positief gereageerd op de aanwezigheid en betrokkenheid van de stadsmarinier, de lijnen worden korter en men kan sneller terecht bij de juiste personen.

Onveilige situaties in wijken/bedrijventerreinen en winkelcentra:

De stadsmariniers lopen aan tegen onveilige situaties in wijken, winkelcentra en op bedrijventerreinen. Hiervoor wordt een oplossing gezocht. Regelmatig ligt deze oplossing in de fysieke sfeer, zoals het aanbrengen van extra of andere verlichtingen, het snoeien van struiken en maaien van andere groen. Het aanpakken van deze problemen gebeurt in overleg met de betrokken afdelingen van de gemeenten en liggen veelal vlak van onderhoud, vervanging en investering met een behoefte van een acute aanpak.

Een aantal voorbeelden op dit vlak:

- Extra groenonderhoud en extra verlichting aan gebracht op bedrijventerrein Hazeldonk, verlichting laten aanbrengen rondom winkelcentrum Tuinzigt, de herinrichting Mgr. Nolensplein, verlichten en afsluiten van achterpaden. Ervoor zorg dragen dat de achtertuinen van woningen aan de Maasdijk afgesloten konden worden, het terrein van de Steinerschool in Linie afrasteren om inbraken en overlast tegen te gaan en het regelen van de verlichting (beperken van de tijden waarop de verlichting brandt) rond voetbalveldjes, nadat bleek dat er sprake was van overlast;
- uitvoering geven aan diverse KVO-trajecten voor de De Berg, De Donk, Heksenwiel en Heusdenhout, Binnenstad en Brabantplein en opstellen van plan van aanpak Nieuwstraat.
- Opstellen en handhaven van (gedrags)regels, bijvoorbeeld in winkelcentrum Moerwijk (handhaving op basis van gezamenlijk gemaakte afspraken tussen beheerder, politie en gemeente).
- Initiëren van projecten in het kader van aanpak overvalpreventie voor ondermeer Haagdijk, Boschstraat en Brabantplein. Eén van de projecten is onder andere het verspreiden van de

zogenaamde gele stip bij pinautomaten. Verder zijn er bankjes verwijderd bij het Haenenveld, plaatsing van APV-bordjes bij sportveldjes.

Wijkontwikkeling/wijkveiligheidsplannen

Diverse stadsmariniers hebben te maken met wijkontwikkelingswijken en hebben de opdracht gekregen om een wijkveiligheidsplan op te stellen.

Onderdeel van het wijkontwikkelingsplan is het wijkveiligheidsplan voor de Geeren. Dit plan heeft een belangrijke impuls gekregen door het EU-programma DNA. Voor het wijkplan Brabantpark wordt ook een onderdeel wijkveiligheid opgesteld. Als vervolg op het Wijkimpulsplan is het Uitvoeringsplan Haagse Beemden 2012-2014 opgesteld. Voor het onderdeel wijkveiligheid is door de gemeente een wijkveiligheidsplan 2012-2014 opgesteld. In dit plan wordt aandacht geschonken aan de inzet van wijktoezichthouders, buurtpreventie, politiekeurmerk veilig wonen en politiekeurmerk veilig ondernemen, aanpak overlast door jeugd en volwassen bewoners, voorlichtingsprojecten op de basisscholen en voortgezet onderwijs. Tuinzigt en Haagpoort (Westeinde) zijn aangewezen als 'nieuwe' wijkontwikkelingsgebieden vanaf 2012. Hiervoor worden op dit moment wijkveiligheidsplannen opgesteld.

Complexe casuïstiek:

In toenemende mate is de stadsmarinier betrokken bij zeer complexe situaties met betrekking tot personen en gezinnen in de wijk. Dit kan via de zogenaamde MASS-overleggen (Maatschappelijke SteunSystemen) boven tafel komen, maar ook via bewoners, onderwijsinstellingen, woningbouwcorporaties, politie en/of openbaar ministerie. Veelal wordt in gezamenlijkheid gekeken om tot een goede oplossing te komen. De stadsmarinier is dan de spin in het web, die de betrokken partijen bij elkaar brengt. Ook kan er sprake zijn van individuele problematiek rond overlastgevende personen (MASS-specifiek). De stadsmarinier neemt vaak het voortouw en doet een voorstel om partijen in kleiner verband te laten overleggen en tot een aanpak te komen. De stadsmarinier is desgewenst aanwezig bij de zorgoverleggen binnen het onderwijs. Een stadsmarinier is daarnaast voorzitter van het over zogenoemde BIJ-overleg¹ in het veiligheidshuis. In dit overleg worden casussen besproken waarvan wordt verwacht dat deze voor veel maatschappelijke beroering zullen zorgen.

Bevorderen buurtpreventie:

Gemeentebreed wordt buurtpreventie uitgerold. Dit is één van de taakaccenten voor de stadsmarinier. In het volgende hoofdstuk hierover meer. De overige stadsmariniers starten en begeleiden de buurtpreventieprojecten voor zover nodig en zijn aanwezig bij de bijeenkomsten met de straatcontactpersonen en infomarkten over buurtpreventie.

In Teteringen en Waterdonken zijn buurtpreventieteams gestart. In Geeren worden in het kader van het Europees subsidieprogramma DNA allerlei bewonersgroepen (w.o. buurtpreventieteams) opgericht, waarbinnen veiligheid een belangrijk thema is. Ook zijn buurtpreventieprojecten gestart in Ulvenhout, Nieuw Wolfslaar en Bavel/buitengebied, Prinsenbeek, Haagse Beemden (in Kievitsloop, Gageldonk, Centrum, De Neus, De Staart, Kesteren, Muizenberg, Overkroeten, Beemd, Donk en Heksenwiel), Effen, Tuinzigt, Ulvenhout, Wisselaar, Geeren-Zuid, Geeren-Noord, Biesdonk en Doornbos. Zandberg-West en Ginneken-zuid staan op stapel en in Brabantpark wordt het volgende project opgezet.

Groepsaankpak overlastsituaties

Vrijwel alle stadsmariniers hebben te maken met overlastsituaties veroorzaakt door jongeren. Dit kan individuele overlast zijn, maar meestal is er sprake van groepsoverlast. De overlast is natuurlijk verschillend per groep en kan tot zeer vervelende situaties leiden. De stadsmarinier met het taakaccent jeugd kijkt de methodiek waarmee dit aangepakt kan worden, maar alle andere stadsmariniers gaan in hun eigen wijk aan de slag met de aanpak van zo'n groep. Dit gebeurt in nauw overleg met politie, jongerenwerk en in veel gevallen ook met andere partners in het veiligheidshuis.

Overigens betreffen de overlastsituaties niet alleen jongeren, maar ook bijvoorbeeld drinkende zwervers. In Geeren-Noord is de overlast als gevolg van de groepsaankpak verminderd. In het kader van DNA (zie hierboven bij bevorderen buurtpreventie) worden nu de contacten tussen bewoners (waaronder jongeren) versterkt. Een belangrijke rol is hierbij weggelegd voor Grote Broers, buurtvaders en corporaties, met ondersteuning van de door de gemeente aangestelde wijknetwerker. In bijvoorbeeld Ulvenhout en Bavel

¹ Bestuurlijk Informatievoorziening Justitiabelen

heeft de stadsmarinier in samenwerking met de jeugdwerkers vanuit Breda Social Work, Surplus én de wijkagenten overlastgevende jongeren aangepakt. Dit heeft geleid tot afspraken met de jongeren. In Brabantpark en Driesprong wordt gefocust op een aantal individuen uit een groep, die anderen met zich 'meeslepen'.

Betrokkenheid bij handhavingsacties

Er is een intensieve samenwerking tussen de stadsmariniers worden en het Bredaas Integraal Toezichtsteam (BIT), waar afspraken worden gemaakt over integrale handhavingsacties betrokken bij handhavingsacties. Op basis van bijdragen van de leden van het BIT wordt per casus een informatiebeeld gemaakt, dat als basis dient voor de uitvoering van de handhavingsacties. De stadsmariniers overleggen regelmatig met de informatiemanager van het kabinet over de door hen aangedragen casussen. Met de verkregen informatie kan verder tot een aanpak worden overgegaan. De acties geïnitieerd vanuit de stadsmariniers zijn vooral gericht geweest op vermeende betrokkenheid bij handel in (soft)drugs, misstanden met bewoning en ter algemene controle op de naleving van de wet- en regelgeving. Gesignaleerde vrijplaatsen worden aangepakt, het ontstaan van nieuwe vrijplaatsen voorkomen. De acties van het BIT vinden plaats op woonwagencampjes, bedrijventerreinen, winkelstrips, winkelstraten en delen van woonbuurten.

Coördinatie oud/nieuw

Een jaarlijks terugkerend project is de veiligheidssituatie rondom de jaarwisseling en de daarmee gepaard gaande verkoop en afsteken van vuurwerk. Binnen de groep van stadsmariniers is afgesproken dat elk jaar een andere stadsmarinier projectleider oud/nieuw is. De stadsmarinier coördineert het proces rondom de jaarwisseling voor het gehele huidige politiedistrict (Etten-Leur, Baarle-Nassau, Alphen-Chaam, Zundert en Rucphen). Samen met de politie, Openbaar Ministerie, Halt Zuid-West Nederland, Surplus Welzijn, de Brandweer en diverse afdelingen binnen de gemeente Breda worden afspraken gemaakt over de handelswijze tijdens de dagen voorafgaand, tijdens en vlak na de jaarwisseling. Zo worden er extra vuurwerkvoorlichtingen op scholen, maar ook aan ouders gegeven, vinden er in de openbare ruimte aanpassingen plaats om vernielingen te voorkomen, er wordt extra toezicht ingezet en er is een speciaal centraal meldnummer voor overlastmeldingen. Daarnaast worden specifieke draaiboeken opgesteld voor lokale risicolocaties.

Komst daklozenopvang

Enkele stadsmariniers zijn intensief betrokken bij de komst van de daklozenopvang. Het betreft onder andere de voorbereiding van de criteria, de weegfactoren, de confrontatie van de groslijst van locaties, de voorbereiding en begeleiding van de bewonersavonden en de contacten met de wijk- en dorpsraden en de organisatie van de beheergroep. De stadsmarinier participeert ook in de beheergroep. De stadsmarinier is verantwoordelijk voor de coördinatie van het toezicht, de handhaving en de veiligheid vanuit gemeente. Dit gebeurt in nauwe samenwerking met politie. De stadsmarinier neemt deel aan de projectgroep die zich bezig houdt met de keuze van de twee nieuwe locaties.

Horeca

De stadsmarinier Centrum is op allerlei wijzen betrokken bij de Horeca in de binnenstad Breda. Hij voert overleg met de horeca over het convenant Veilig Uitgaan en zorgt voor aanpassing en actualisatie van het convenant. Daarnaast voert hij regelmatig overleg met de beveiligingsbedrijven. Worden in nauw overleg met het BIT misstanden aangepakt. Daarnaast is de stadsmarinier betrokken bij de aanpak van jeugd en alcohol, zoals bijvoorbeeld het project Happy Ouders. Wekelijks wordt de stadsmarinier in een overleg met de politie team Centrum geïnformeerd over het verloop van het uitgaansweekend. Daar ligt bijvoorbeeld de start van diverse handhavingsacties, die hebben geleid tot (tijdelijke) intrekkingen van vergunningen en boetes. In het merendeel van de gevallen betrof het (excessief) geweld door beveiligingspersoneel, maar ook schenken aan minderjarigen. Tevens is door de stadsmarinier het proces in gang gezet om met de branchevereniging het kwaliteitskeurmerk voor beveiligingsbedrijven te ontwikkelen en van toepassing te verklaren in Breda.

Operationeel Team Management Team (OTMT)

Alle stadsmariniers nemen structureel deel aan het tweewekelijks managementoverleg bij het desbetreffende politieteam. Er wordt een terugkoppeling gegeven door de teamchef van het districtelijk managementoverleg van de politie. Tevens worden ze tijdens de overleggen geïnformeerd over de dagdagelijkse werkzaamheden van de wijkagenten, betrokken bij het aangeven van de speerpunten, de WOS²-feiten en de IGP³-opdrachten. Op deze manier wordt het opereren van politie en van gemeente in de wijk tactisch op elkaar afgestemd. Toezicht door politie en gemeente wordt op deze manier gecombineerd en op basis van gedeelde prioriteiten ingezet en aangestuurd. Daarnaast kan direct geanticipeerd worden op de meeste recente ontwikkelingen qua delicten in de wijken. Buiten het overleg weten teamchef en stadsmarinier elkaar snel te vinden bij incidenten en andere onvoorziene omstandigheden.

Crisismanagement

De stadsmariniers hebben allen een rol in het crisispiket. Ze zijn bereikbaar en beschikbaar voor de hulpdiensten in geval van rampen, zware ongevallen en andere incidenten, in het kader van de zogenoemde GRIP⁴-regeling. In voorkomende gevallen vertegenwoordigen zij de gemeente in het COPI (Commando Plaats Incident). Ze worden of zijn allemaal opgeleid tot officier van dienst Bevolkingszorg om hun rol effectief en efficiënt te kunnen vervullen in het bestrijden van een incident. De stadsmarinier als crisismanager dus.

² WOS = Woninginbraken, Overvallen en Straatroof

³ IGP = Informatie Gestuurde Politie

⁴ GRIP = Gecoördineerde, Regionale, Incidentbestrijdings, Procedure

Hoofdstuk 2: Thematische aanpak stadsmariniers

In dit hoofdstuk wordt een korte omschrijving gegeven van de verschillende thema's/taakaccenten waar de stadsmariniers naast hun dagelijkse betrokkenheid in de wijken mee bezig zijn.

Toeziicht (toezichthouders en technisch toeziicht)

Zoals ook al is aangegeven in Veilig@Breda vraagt een effectief wijkveiligheidsbeleid om een krachtige doorontwikkeling van het eigen gemeentelijk toeziicht. Met name in de richting van inzet in woongebieden. Gezien de ontwikkelingen bij de politie en de verschuiving in de taken is het onvoldoende om van het politiekorps te verwachten en aan te dringen op meer capaciteit voor toeziicht door politie. De gemeente zal zelf ook flink moeten inzetten.

Daarbij gaat het dus niet alleen om een snellere en effectieve inzet. Hiervoor is een adequate sturing nodig en een goede verbinding met de betrokken partners. Het gaat hierbij niet alleen om afspraken met de afdeling toeziicht en handhaving van de directie Dienstverlening, maar ook afspraken over het jongerenwerk en met de politie.

Het gemeentelijk toeziicht is georganiseerd binnen de afdeling Toeziicht en handhaving van de directie Dienstverlening. Het toeziicht in de wijken wordt uitgevoerd door buitengewoon opsporingsambtenaren (BOA's) van deze afdeling. Het toeziicht door deze BOA's heeft daarnaast betrekking op parkeerovertredingen in gebieden, waar betaald parkeren is ingevoerd. Daarnaast houden zij ook toeziicht bij evenementen en enkele specifieke gebieden (Valkenberg-Station en de Galderse meren).

De kwalitatieve ontwikkeling van het toeziicht - met name waar het gaat om wijktoeziicht - vindt plaats in nauw overleg tussen stadsmarinier en de afdeling Toeziicht en handhaving. De stadsmarinier voert regelmatig overleg met leidinggevende van Toeziicht en Handhaving over verdere professionalisering. Het takenpakket van de toezichthouders is verbreed. Aanvankelijk had de gemeente aanvullend op de inzet en activiteiten van de politie externe toezichthouders ingehuurd, die dagelijks in de stad aanwezig waren om toeziicht te houden. Als gevolg van de verdere professionalisering van toeziicht en het op een efficiëntere wijze inzetten van toeziicht is de inzet van externe toezichthouders aanzienlijk verminderd.

De stadsmarinier heeft het initiatief genomen voor meer informatiegestuurd toeziicht (vergelijkbaar met de werkwijze binnen de politie). Elke week geven de stadsmariniers aan welke prioriteiten er zijn voor de desbetreffende wijken en op basis hiervan wordt de inzet bepaald. Dat gebeurt in nauw overleg met de teamchefs van politie. Op basis van meldingen en andere opmerkelijke zaken wordt toeziicht ingezet. Ook de politie is erg positief over deze samenwerking, waardoor ook capaciteit bij de politie efficiënter kan worden ingezet. Naast de reguliere inzet van toeziicht in de wijken, bekijkt de stadsmarinier ook in hoeverre extra toeziicht ingehuurd moet worden tijdens bijvoorbeeld het donkere dagen offensief, tijdens evenementen of extra inzet tijdens uitgaansavonden.

Naast de inzet van toezichthouders wordt er ook gebruik gemaakt van cameratoeziicht. Naast het vaste cameratoeziicht, met name in de binnenstad, blijkt er ook behoefte aan mobiel cameratoeziicht. Mobiel cameratoeziicht wordt meer en gericht toegepast als tijdelijke ondersteuning van toezichtswerk. Ook de wijze waarop mobiel cameratoeziicht wordt ingezet, vindt plaats onder regie van de stadsmarinier en de afdeling stadstoeziicht in overleg met de politie.

Cameratoeziicht en regionale samenwerking op toeziicht zijn ook onderwerpen die de stadsmarinier coördineert en waarover hij werkafspraken maakt met Toeziicht en handhaving. Er wordt namelijk steeds meer vanuit de regio een beroep gedaan op Breda en er wordt bekeken hoe de samenwerking efficiënter en effectiever kan. Zo voert Hoofd Toeziicht van de gemeente Breda gesprekken met collega's binnen het huidige politiedistrict Breda (Etten-Leur, Baarle-Nassau, Alphen-Chaam, Zundert en Rucphen) over samenwerking op basis van medewerkers (BOA's), middelen (o.a. kleding, kennis (opleiding) en beleid. Samenwerking heeft als voordeel dat het een regionale eenduidigheid uitstraalt en de organisaties op zich minder kwetsbaar zijn. Uitgangspunt is dat men werkt met gesloten beurzen.

Ook de districtelijke samenwerking op gebied van mobiel cameratoezicht wordt aangepakt. In een gesprek met Etten-Leur en Rucphen is uitgesproken om in deze gemeenten een pilot te starten, waarbij aan een particulier bedrijf opdracht gegeven wordt de technische en organisatorische randvoorwaarden en financiële consequenties op papier te zetten. Daarbij wordt gekeken naar de mogelijkheden om een betrouwbare en flexibele verbinding tot stand te brengen met de camera-toezichtruimte in Breda. De gemeente Breda en –in een later stadium- de andere gemeenten binnen het district worden hierbij betrokken.

Evenementen

Stadsmariniers zijn nauw betrokken bij grote evenementen in hun wijken. Er kan sprake zijn van veiligheidsrisico's bij een dergelijk evenement. Daarom is dan ook afgesproken dat één van de stadsmariniers aanspreekpunt is voor de evenementen. De stadsmarinier neemt niet deel aan het evenementenoverleg (EVO), maar wordt wel geïnformeerd en bovendien om advies gevraagd indien de veiligheidsrisico's bij een evenement groot lijken. Het EVO schaaft met regelmaat op richting stadsmarinier, wanneer er belangrijke discussies over veiligheid ontstaan over het evenement. De stadsmarinier is de linking-pin tussen de lokale driehoek en de afdeling voorzieningen en vergunningen en wordt beschouwd als sparringpartner voor vergunningverleners, de voorzitter van het EVO en de overige EVO-leden.

Afgelopen jaar is de stadsmarinier zeer intensief betrokken geweest bij de voorbereiding van "5 mei". Dit is een uitzonderlijk evenement, met name ook door de samenwerking met drie nationale veiligheidsdiensten.

Naast de betrokkenheid bij de individuele evenementen heeft de stadsmarinier de regie bij de verdere doorontwikkeling van crisisbeheersing bij evenementen, zoals het model calamiteitenplan, het model risico-inventarisatie, de evenementenkalender en het locatiebeleid Grote Markt. De stadsmarinier doet dit in nauwe samenwerking met de andere interne en externe veiligheidsadviseurs.

Inbraak- en buurtpreventie

In de notitie *Veilig@Breda* worden buurtpreventie en inbraakpreventie genoemd als één van de middelen, die de stadsmariniers kunnen inzetten om straten/buurt/wijken veiliger te maken. Eén van de stadsmariniers is dan ook betrokken bij de verdere doorontwikkeling van inbraak- en buurtpreventie. Buurtpreventie, een vorm van inbraakpreventie, wordt ingezet om ervoor te zorgen dat de inbraken (en criminaliteit) in heel Breda tot een minimum worden beperkt en het veiligheidsgevoel onder burgers in Breda stijgt. Door middel van buurtpreventie ontstaat er een stevig netwerk van buurtbewoners, die buurtpreventie zelf draaiende houdt en zo de buurt veilig houdt.

Er zijn momenteel 24 buurtpreventieprojecten actief in Breda als onderdeel van inbraakpreventie Breda. Op basis van wensen uit een buurt of vanwege de hoge inbraakcijfers bestaat de mogelijkheid een buurtpreventieproject op te starten in een buurt. Bewoners worden actief als straatcontactpersoon en overleggen geregeld met de betreffende stadsmarinier, wijkagent(en) en soms ook vertegenwoordigers van een woningcorporatie over het verlagen van de woninginbraken in hun buurt. Onderwerpen die aan bod komen zijn de verbetering van hang- en sluitwerk van zowel de woning, de berging en toegang tot de tuin, het verlichten en soms ook afsluiten van achterpaden, zichtlijnen in een buurt verbeteren in zowel de openbare ruimte als in tuinen voor beter toezicht, uitvoeren van projecten zoals het Donkere Dagen Offensief van politie en gemeente, plaatsen van roadblocks bij ingangen van wijken in Breda. Het overleg tussen straatcontactpersonen en genoemde organisaties zorgt voor korte lijnen in de afspraken over wijkveiligheid. Bewoners zijn aan zet en de organisaties ondersteunen hen in het veilig(er) maken van een buurt. De gemeente zet ook wijktoezichthouders in op locaties in een wijk die extra aandacht behoeven vanwege het aantal inbraken in een bepaalde periode.

De bewoners worden bij hun werkzaamheden in hun buurt ondersteund door de stedelijke coördinator Buurtpreventie Breda van Surplus Welzijn en in enkele gebieden ook de sociaal makelaars. De te maken kosten voor zowel de sociaal makelaar als de coördinator buurtpreventie zijn opgenomen in de subsidie uit het budget Maatschappelijke ontwikkeling voor opbouwwerk in de wijken. Gezien de regisserende en coördinerende rol van de stadsmarinier heeft hij dan ook bij de subsidie-uitvraag met de directie ontwikkeling afspraken gemaakt over de inzet van sociaal makelaars en de stedelijk coördinator buurtpreventie. Zij krijgen informatie over inbraken in hun betreffende buurt waarna de 'inbrekers-actief-kaarten' worden verspreid, er is een interactieve website www.buurtpreventieBreda.nl ontwikkeld en er wordt aan deskundigheidsbevordering van straatcontactpersonen gewerkt. Op het gebied van veiligheid

kan dit worden gezien als het eerste project, waar de “verantwoordelijkheidsladder” goed werkt, mede door de inzet van de stadsmarinier. De verantwoordelijkheidsladder geeft aan dat mensen eerst zelf in hun netwerken problemen dienen aan te pakken.

Het gemeentelijk Inbraakpreventieteam voert op verzoek van bewoners een gratis check uit in een woning en geeft desgewenst advies over verbetering van hang- en sluitwerk en verlichting. Het team is tevens gecertificeerd om deze voorzieningen aan te brengen in een woning. De medewerkers van het inbraakpreventieteam worden ook uitgenodigd voor infobijeenkomsten voor de buurtpreventieprojecten/straatcontactpersonen. De verantwoordelijke stadsmarinier voor dit onderwerp werkt ook veel samen met de stadsmarinier, die Woninginbraken, Overvallen en Straatroof in zijn portefeuille heeft.

Jeugd

Met de omliggende gemeenten is een protocol opgesteld voor de aanpak van jeugdgroepen. Jaarlijks vindt door de politie een inventarisatie van jeugdgroepen plaats op basis waarvan de districtelijke driehoek de prioriteiten bepaalt. De stadsmarinier voert de regie over de aanpak van vooral overlastgevende en hinderlijke jeugdgroepen. De stadsmarinier is betrokken bij de aanpak van criminele jeugdgroepen, de regie hiervan ligt bij het openbaar ministerie. Het plan van aanpak wordt in de wijkontwikkelingsgebieden besproken in het zogenaamde uitvoeringsoverleg waar professionals (en soms ook vrijwilligers, bijvoorbeeld *Grote Broers* en buurtvaders) aan deelnemen. In andere gebieden worden tussen gemeente, politie en jongerenwerk ad hoc afspraken gemaakt over de aanpak van specifieke groepen. Binnen de groepsaanpak krijgt de individuele aanpak steeds meer vorm, o.a. via het centrum van Jeugd en Gezin en het Veiligheidshuis. De inzet van extra toezicht bij jongerenoverlast mag rekenen op een goede ontvangst in de stad, al moet wel gewaakt worden voor ‘waterbedeffecten’. Een integrale, stedelijke aanpak kan deze effecten wellicht beperken.

Woninginbraken, Overvallen en Straatroof (WOS)

Woninginbraken, overvallen en straatroof, de zogenaamde WOS-feiten worden zowel landelijk als regionaal als zeer belangrijke feiten ervaren, die een hoge mate van impact hebben op de slachtoffers. Eén van de stadsmariniers heeft WOS dan ook als een belangrijk thema in zijn portefeuille.

Onder verantwoordelijkheid van de minister van veiligheid en justitie is in 2011 uitvoering gegeven aan het programma “gewelddadige vermogenscriminaliteit”. Districtelijk is hieruit een actieprogramma voortgekomen, waarin naast overvallen en straatroof ook de woninginbraken zijn toegevoegd.

De stadsmarinier is trekker van het districtelijk programma.

Het districtelijk actieprogramma kent verschillende onderdelen. Eén daarvan is de zogenaamde wijken aanpak, waarbij voor Breda acht wijken zijn benoemd, wijken met hoge inbraakcijfers. De stadsmarinier die buurtpreventie als thema heeft is hier zeer intensief bij betrokken en heeft de regie op de achttien wijken aanpak. Overigens is het zo dat de andere stadsmariniers hierin ook een tactische rol hebben, als één van hun wijken in de top acht is opgenomen.

Een ander belangrijk onderdeel is de ontwikkeling van de persoonsgerichte aanpak (PGA).

Een beperkte groep jongeren en jongvolwassenen maakt zich schuldig aan een belangrijk deel van de WOS-delicten. Deze delicten worden vanwege het negatieve effect op de sociale omgeving ook wel aangeduid als High Impact Crimes. Het is gebleken dat alleen een delictgerichte aanpak (opsporing en straf) onvoldoende effect sorteert. De aanpak kan alleen succesvol zijn als deze is gericht op de daders van de criminaliteit en hun directe leefomgeving. Eén van de stadsmariniers is projectleider bij de ontwikkeling van deze PGA in de regio. De ontwikkeling PGA sorteert ook effect op de werkwijze in de veiligheidshuizen. Zowel de WOS-aanpak en de daaraan gerelateerde PGA vergt veel tactisch en strategische overleg met de diverse partners van de stadsmarinier.

Tenslotte kan in dit verband nog worden vermeld dat de stadsmarinier de belangen behartigt van het bestuur van de gemeenten in het district voor wat betreft de sturing op opsporing in de zogenaamde districtelijke stuurploeg. Hierin ligt een duidelijke relatie met de wijken (opsporing door politie, daders WOS-feiten en PGA).

Drugsoverlast

In 2011 is er een actieprogramma beheersing drugsproblematiek 2012-2015 opgesteld. Er is een duidelijke relatie tussen diverse actiepunten uit dit programma en het werk van de stadsmariniers. De stadsmariniers hebben een signalerende rol in de drugsoverlast, maar ook in de aanpak hiervan. Burgers

blijken drugsoverlast vooral aan de stadsmariniers te melden, in plaats via het meldpunt drugsoverlast. Dit mede omdat de stadsmariniers een goed netwerk in de wijken hebben, gemakkelijk toegankelijk zijn en burgers er vertrouwen in hebben dat met de meldingen ook werkelijk iets gedaan wordt. Van drugsoverlast worden doorgaans geen aangiften opgenomen; wel worden meldingen geregistreerd. De cijfers zeggen daardoor meer over de inzet van de politie dan over het delict. Tezamen met de informatie van de wijkagenten is dankzij de stadsmariniers toch een goed beeld te verkrijgen van de locaties in de wijken waar drugsdealers hun werkzaamheden naar hebben verplaatst. Op basis daarvan kan ook sturing worden gegeven aan de inzet van de extra beschikbare politiecapaciteit om tot normalisatie van de situatie te kunnen komen. Daar waar dealers actief zijn spelen de stadsmariniers een rol in de aanpak. Achter deze drugshandel – waaronder ook de hennepcultuur - gaan vaak georganiseerde verbanden schuil. Dat betekent dat de stadsmariniers, om tot een meer structurele aanpak van de onveiligheid te komen in wijken, in toenemende mate ook betrokken raken bij de bestrijding van deze veelal bovenlokaal opererende georganiseerde verbanden. De symptomen manifesteren zich in de wijk en dus vindt ook een deel van de aanpak daar plaats, maar de echte oorzaak ligt bovenlokaal en dus de bestrijding daarvan eveneens. Dit vereist een goed samenspel in de wijkgerichte, stedelijke en bovenlokale aanpak en daarmee nauwe samenwerking tussen stadsmariniers, veiligheidsadviseurs, politie en openbaar ministerie. Zo heeft één van de stadsmariniers ook een bovenlokale rol op de integrale aanpak van een drugsgelateerd crimineel netwerk.

Uit de wijze waarop de stadsmariniers invulling geven aan de verschillende thema's blijkt dat ze verbinders en aanjagers zijn met een ruim mandaat. De stadsmariniers hebben een goed inzicht in de problemen en inhoudelijke kennis om nieuwe dingen te initiëren en voor problemen met een oplossing te komen. Bovenstaande thema's vereisen echter nog heel veel aandacht om tot verdere ontwikkeling te komen.

Hoofdstuk 3: *Stadsmarinier in beeld*

In dit hoofdstuk worden de beelden die bestaan over de stadsmarinier bij zowel interne als externe partners weergegeven. Deze beelden zijn opgehaald uit notities van gesprekken met interne en externe partners.

Uit de reacties komt als algemeen beeld naar voren dat de stadsmarinier zijn meerwaarde in de wijk heeft bewezen. Zowel bewoners als professionals in de wijken zijn zeer te spreken over de aanwezigheid en het functioneren van de stadsmarinier. De stadsmariniers kennen hun gebieden. Zaken worden sneller opgepakt en leiden veelal tot een goed, zichtbaar resultaat, er wordt maatwerk per probleem, per wijk geleverd. Stadsmariniers hebben een verbindende rol en er is sprake van toegenomen slagkracht in de wijken. De stadsmariniers zijn met name in de startfase vaak nog met detailproblemen bezig geweest en uitvoering op microniveau. In de wijken vindt men dit overigens prima en hoopt men dan ook op continuering. Men stelt de manier van werken met slagvaardig acterende voorposten van de gemeente met hun korte lijn naar de gemeentelijke organisatie zeer op prijs. Het wordt als zeer aangenaam ervaren om één aanspreekpunt te hebben voor uiteenlopende kwesties rond veiligheid in de wijken. Bijkomend voordeel is dat de stadsmariniers beschikken over een eigen werkbudget.

Vooraf in de beginfase is geconstateerd dat de stadsmariniers relatief veel werkzaamheden verrichtten, die op het terrein van de leefbaarheid liggen. De vraag die hierbij kan worden gesteld is of deze werkzaamheden opgepakt zouden moeten worden door de stadsmariniers of dat deze eigenlijk behoren tot de reguliere werkzaamheden van de gemeente, waarvoor binnen het gemeentelijk apparaat ook functionarissen zijn aangesteld. De stadsmarinier zou eigenlijk meer moeten registreren en minder met de detailkwesties bezig zijn. De stadsmariniers merken zelf wel op, dat het soms onoverkomelijk is om met de detailkwesties bezig te zijn, omdat het probleem anders te lang blijft voortbestaan.

De stadsmariniers geven ook aan dat ze zich graag nog wat meer op dieper liggende, complexe problemen in de wijk en op de thema's zouden willen richten. Hun intensieve betrokkenheid bij allerhande vraagstukken in de wijk en het zichtbaar positieve resultaat van deze betrokkenheid laat momenteel nog weinig ruimte voor de verdere of snellere ontwikkeling van de thema's.

De stadsmariniers werden aanvankelijk op vooral operationele dingen aangesproken, ook door de professionals in de wijk. Gaandeweg zijn ze zich meer op tactisch terrein gaan bewegen (bijvoorbeeld door de participatie in het OTMT). De politie en het openbaar ministerie pleiten echter voor een meer "strategisch/tactische" rol van de stadsmariniers. Een functie met een meer strategisch takenpakket, hetgeen zou betekenen dat hij zich meer zou moeten richten op de analyse van stedelijke en/of vppr Breda relevante regionale criminaliteits- en veiligheidsvraagstukken. Dat vergt veel meer tijd en een lange adem.

Met andere woorden politie en Openbaar Ministerie zien als profiel voor de stadsmarinier een zware functionaris die stedelijke of regionale criminaliteits- en veiligheidsvraagstukken analyseert en vervolgens als regisseur van de aanpak en als linking pin tussen opsporing en gemeentebestuur fungeert.

De respondenten geven ook aan dat het een goede keus is geweest om de stadsmariniers zowel dicht bij het bestuur als met de voeten in de wijk te zetten, dit voorkomt "ruis" tussen het signaleren van het probleem, het organiseren van een aanpak en de bestuurlijke besluiten. Het bevordert naar hun mening ook de bestuurlijke reactiesnelheid op aangegeven knelpunten. De kloof tussen bestuur en burger lijkt hiermee een stuk smaller te worden.

Hoofdstuk 4: Ontwikkelingen functie stadsmarinier

Naar aanleiding van de beschrijvingen in de eerste twee hoofdstukken en het beeld op de stadsmarinier, zoals dat wordt geschetst in hoofdstuk 3 wordt in dit hoofdstuk voornamelijk ingegaan op de ontwikkelingen in de functie van de stadsmarinier en de daarmee gepaarde gaande wijzigingen en aanpak.

De focus van de stadsmarinier verschuift van zichtbare problemen met zichtbare resultaten in de wijken tot de minder direct zichtbare problematiek. Het proceswerk van de stadsmarinier richt reeds in de loop van een kleine twee jaar in toenemende mate op problemen die dieper in de lagen van de samenleving zit. Een ontwikkeling van 'korte klappen' naar langer lopende, meer complexe en meer intensieve processen. Ook de toenemende aandacht van het bestuur voor de georganiseerde criminaliteit dringt door in de werkzaamheden van de stadsmarinier. Dit vraagt nog meer een analyserend vermogen van de stadsmariniers, het leggen van verbanden en verbindingen en het organiseren van een integrale – of tenminste multidisciplinaire – aanpak. Tevens vergt dit ook een nog nauwere samenwerking met andere disciplines, dan die in de wijk zelf opereren.

De thema's van de verschillende stadsmariniers staan niet geheel los van elkaar. Zoals al beschreven is er nauwe samenwerking tussen het thema WOS en de thema's inbraak- en buurtpreventie. Dit laatste thema is op dit moment nog meer stedelijk gericht, maar als het gaat over het ontwikkelen van de persoonsgerichte aanpak is er sprake van een bovenlokaal tintje. Overigens wordt de stadsmarinier jeugd hier ook nauw bij betrokken.

Bij het vaststellen van het functieprofiel van de Bredase stadsmarinier is heel nadrukkelijk gekeken naar dat van de Rotterdamse stadsmarinier, die al eind 2002 in het leven werd geroepen 'als tijdelijke hulpstructuur', in het kader van de Strategische wijkaanpak. Hun missie was om delen van de stad met buitensporige problemen snel veiliger maken. Uit de evaluatie van de Rotterdamse stadsmarinier bleek wel dat de functie zijn waarde had bewezen, maar bleek ook dat er problemen waren die een langdurige oplossing nodig hadden om de situatie te herstellen. In Breda is met het aanstellen van de stadsmariniers rekening gehouden met deze evaluatie en zijn de stadsmariniers gekoppeld aan taakaccenten/thema's. De complexiteit van de problemen in de samenleving vraagt om meer inzet op de thema's. In Rotterdam heeft men deze conclusie ook getrokken en zijn enkele stadsmariniers geheel ingezet op thema's.

Ook in Breda blijkt nu dat de stadsmariniers zich steeds meer moeten gaan richten op langdurige problematiek die om een duurzame oplossing vraagt. Snelle interventies blijven nodig, maar belangrijker is 'herstelmacht' voor de langere termijn, gericht op bepaalde wijken, bepaalde problematieken of probleemgroepen. Daarbij moet er meer aandacht zijn voor de samenhang tussen veiligheidsinterventies en het overige gemeentelijk beleid. De stadsmarinier is geen beleidsadviseur, maar zorgt voor de verbinding tussen de verschillende beleidsportefeuilles.

Overigens krijgen de stadsmariniers hoe langer hoe meer te maken met het feit dat de problemen in Breda gaan samenhangen met problemen in de buurgemeenten. Problematiek met jongeren uit andere gemeenten, drugsproblematiek, aanpak 1% motorclubs, etc. Veiligheid is op vele fronten geen lokale aangelegenheid meer; in de moderne samenleving trekken overlast- en veiligheidsproblemen zich weinig meer aan van gemeentegrenzen. Daarnaast blijkt ook de virtuele wereld van het internet in toenemende mate een nieuwe dimensie te vormen.

Met de reorganisatie en daarmee de komst van de afdeling Wijkzaken zijn er betere randvoorwaarden geschapen, dat aan veiligheid grenzende reguliere activiteiten – zoals inrichting openbare ruimte, groenbeheer, verlichting, maar ook processen rond het realiseren van hangplekken, trapveldjes en jeugdcentra, adequater door 'de lijn' in overleg met de wijk kunnen worden opgepakt. De stadsmariniers kunnen zich daardoor meer toeleggen op de eigenlijke veiligheidsvraagstukken in de wijk en hiermee ook hun tactisch/strategische rol meer kunnen uitbouwen.

Hoofdstuk 5: Financiën

In het coalitieakkoord is een budget van € 2.000.000,- beschikbaar gesteld voor het invullen van de functie van stadsmarinier. Dit betekende een bedrag van € 500.000,- per jaar. Hierin zijn meegenomen de kosten voor één stadsmarinier en € 400.000,- werkbudget per jaar. Inmiddels is dit als gevolg van een bezuiniging met 10% teruggebracht naar een werkbudget van € 350.000,- per jaar. Binnen het team van stadsmariniers worden afspraken gemaakt over de inzet van deze middelen.

Het werkbudget wordt door de stadsmariniers met name ingezet op drie hoofdonderwerpen: toezichthouders, technisch toezicht en buurtpreventie.

Toezichthouders

In 2011 en 2012 is het werkbudget van de stadsmariniers substantieel aangewend om externe toezichthouders in te schakelen. Mede als gevolg van de verdere professionalisering van toezicht en hiermee ook een andere invulling aan de rol van toezicht wordt gegeven, zullen de kosten in 2012 voor externe inhuur van toezichthouders lager uitvallen. Aan het eind van 2012 nemen de kosten nog wat toe als gevolg van najaarsoffensief. Deze extra inzet is niet meegenomen in begroting van toezicht en wordt dus gefinancierd vanuit werkbudget stadsmariniers. Voor 2011 is er € 245.000,- en voor 2012 bij benadering wordt er € 180.000,- uitgegeven aan externe inhuur toezichthouders.

Technisch toezicht

Dit betreft inzet van met name mobiele camera's bij evenementen of op plekken in de stad waar extra ogen en oren gewenst zijn. Het gaat hier om ongeveer 25.000,- per jaar. Met de mobiele camera's wordt dan ook beoogd om de criminaliteit en overlast in beeld te brengen.

Buurtpreventie

In het kader van buurtpreventie zijn er in 2011 extra uren ingehuurd bij Surplus Welzijn om buurtpreventie projecten te begeleiden. Daarnaast zijn er kosten gemaakt bij de start van de buurtpreventieprojecten. De kosten voor buurtpreventie uit het werkbudget van de stadsmariniers bedroegen in 2011 ongeveer € 80.000. In 2012 zijn de kosten voor buurtpreventie veel lager aangezien zowel de sociaal makelaar als de coördinator buurtpreventie zijn opgenomen in de subsidie uit het budget Maatschappelijke ontwikkeling voor opbouwwerk in de wijken. Bij de subsidie-uitvraag heeft de stadsmarinier hier met de directie ontwikkeling nadrukkelijk afspraken over gemaakt. De gemaakte kosten voor buurtpreventie in 2012 hebben vooral betrekking op de kosten van voorlichtingsmateriaal, de diverse bijeenkomsten, etc. en bedragen bij benadering € 30.000,-.

Overige inzet middelen:

Het overige budget is ingezet voor allerlei kleinere zaken, zoals afsluiten van achterpaden, verlichting, symposia, wijkbijeenkomsten, afzetmateriaal, afsluit- en hekwerk, materiaal bij verkeerscontroles, verwijderen graffiti, homekit selecta DNA, verkeersborden, plaatsen van containers, etc.

Hoofdstuk 6: Conclusies

Uit de beschrijving van de werkzaamheden van de stadsmariniers en de beelden die er zijn over het functioneren van de stadsmarinier, zoals beschreven in voorgaande hoofdstukken kunnen de volgende conclusies worden getrokken.

1. De komst van de stadsmarinier wordt in de wijken als zeer positief ervaren. Bewoners zien dat zaken worden opgepakt en dat de aanpak tot resultaten leiden. De stadsmarinier is iemand met een open oog en oor. Hij gaat met bewoners op stap, om de problemen met eigen ogen te zien. Hij legt contact met alle belangrijke instanties in de wijk. Hij is de verbinding tussen de wijk en het gemeentebestuur.
De behoefte aan de aanwezigheid van een stadsmarinier, prominent in de wijk, blijft bestaan.
2. Met de komst van de afdeling Wijkzaken is het voor de stadsmarinier gemakkelijker om zich meer te concentreren op de complexere veiligheidsproblematiek. Dit vergt van de stadsmarinier dat hij zaken moet los kunnen laten en van de bewoner het inzicht dat hij voor bepaalde problemen een ander aanspreekpunt heeft. De stadsmarinier blijft wel de vinger aan de pols houden en kijken of deze andere insteek het gewenste resultaat oplevert.
3. Betreft het echter complexe veiligheidsvraagstukken, al dan niet gelieerd aan georganiseerde criminaliteit, dan blijft de stadsmarinier het eerste aanspreekpunt en regisseur van de aanpak op de problematiek. Zeker waar de problematiek leidt tot een vermenging van onderwereld en bovenwereld, komt deze op het pad van de stadsmarinier. De stadsmarinier weet wanneer er sprake is van een echte urgente situatie en handelt hier ook naar. De stadsmarinier is en blijft iemand van daadkracht en samenwerking. Samenwerking loont, soms moet de stadsmarinier samenwerking forceren, wat mogelijk is, omdat hij toegang heeft tot de burgemeester, de teamchef en de officier van justitie.
4. De aandacht voor meer complexe vraagstukken vraagt, zeker waar een relatie met georganiseerde criminaliteit ligt, steeds pregnanter om een bovenlokale verbinding. Niet alleen omdat Breda in toenemende mate ook op het gebied van veiligheid een centrumfunctie te vervullen krijgt. Ook omdat blijkt dat problemen in omliggende gemeenten effecten hebben op de veiligheid in Breda. Dit vraagt van de totale veiligheidsorganisatie, inclusief de stadsmariniers, om samen met politie en justitie de verbinding met de ons omliggende gemeenten aan te gaan.
5. Complexe problemen vragen om duurzame oplossingen, die raken aan de wortels. Het aanpakken van achterliggende oorzaken vraagt per definitie om meer dan een adequate repressieve aanpak van veiligheidsfenomenen. Met name in haar curatief en preventief beleid liggen de mogelijkheden van de gemeente zelf, om in te spelen op de achtergronden van problematiek, die zich manifesteert in veiligheidsrisico's. Hetzelfde geldt voor het strategisch beleid van andere partners, zoals politie, justitie, woningbouwcorporaties en brancheorganisaties. De stadsmarinier kan ook in dit verband, vanuit de veiligheidsdimensie, zijn signalerende en verbindende rol naar en tussen in- en externe partners verder ontwikkelen.